

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาว-
เขาทั้ง 5 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และ
สุขศึกษา มีคณะผู้วิจัย 5 คน เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่
วางไว้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

การศึกษางาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานทั่วไป ประกอบด้วย

น.ส.นงลักษณ์ ลินสีบผล	ประธาน
นาย อนุรักษ์ สุทธิจิตต์	รองประธาน
น.ส.เนาวรัตน์ แต้ยม	กรรมการ
นาย สมบูรณ์ โพธิ์อะ	กรรมการ
น.ส.อรุณี สุกสุข	กรรมการและเลขานุการ

2. วางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคประถม-
ศึกษาคอนตัน พุทธศักราช 2503 หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรม-
กรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการ
วิเคราะห์หนังสือ ตลอดจนหนังสือและเอกสารอื่น ๆ เพื่อนำไปสร้างตาราง -
วิเคราะห์เนื้อหา

2.2 ศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และ

ประเมินค่านั่งสื่อ เพื่อนำไปสร้างตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน

2.3 ศึกษาระเบียบวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนจากวิทยานิพนธ์ หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

ในการวิเคราะห์แบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้งชุด 5 วิชา รวม 19 เล่ม คณะผู้วิจัยได้สร้างตารางวิเคราะห์ขึ้น 2 แบบ คือ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา (เฉพาะวิชา) และตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

1.1 ผู้วิจัยศึกษาขอบเขตเนื้อหาวิชาภาษาไทยจากหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 เพื่อประมวลหัวข้อเนื้อหาและแนวคิด แล้วนำมาจัดเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์

1.2 ผู้วิจัยนำตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย 10 คน พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความเหมาะสม

1.3 ผู้วิจัยปรับปรุงตารางวิเคราะห์เนื้อหาดังกล่าว แล้วนำมาให้คณะผู้วิจัยพิจารณาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ได้เป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา มีหัวข้อเนื้อหาและแนวคิดทางภาษาไทย จำนวน 190 ข้อ และ 46 ข้อ ตามลำดับ

2. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน

2.1 ผู้วิจัยศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือในรูปการางคะแนน (Score Card) เพื่อประมวลหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียนที่ดี แล้วนำมาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน

2.2 ผู้วิจัยนำตารางดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน พิจารณาตรวจแก้ไข เพื่อความเหมาะสม

2.3 ผู้วิจัยร่วมกันปรับปรุงตารางวิเคราะห์ดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นตารางวิเคราะห์มี 2 แบบคือ

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาแบบเรียน และการชี้รอยคะแนน

ตอนที่ 2 ตารางแสดงหัวข้อรายละเอียดเนื้อหาและแนวคิดทางภาษาไทย จำนวน 190 ข้อ และ 46 ข้อ ตามลำดับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

การฟัง แบ่งหัวข้อเนื้อหาออกเป็น 7 เรื่อง คือ

1. การฝึกความพร้อมในการฟัง	เป็นเนื้อหา	13 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ
2. มารยาทในการฟัง	เป็นเนื้อหา	2 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ
3. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง	เป็นเนื้อหา	3 ข้อ	แนวคิด	1 ข้อ
4. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ	เป็นเนื้อหา	3 ข้อ	แนวคิด	1 ข้อ
5. การฟังเรื่องราวต่าง ๆ	เป็นเนื้อหา	4 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ
6. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่าเพื่อส่งเสริม				
ประสบการณ์การเรียนภาษา	เป็นเนื้อหา	4 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ

7. การใช้ความคิดพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ

ที่ไค้พิง เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ

การพูด แบ่งหัวข้อเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่อง คือ

1. การฝึกความพร้อมในการพูด เป็นเนื้อหา 11 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
2. มารยาทและบุคลิกภาพในการพูด เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ
3. การสนทนาและการซักถาม เป็นเนื้อหา 5 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
4. การเล่าเรื่อง การรายงาน การอภิปราย เป็นเนื้อหา 6 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ
5. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นเนื้อหา 5 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ
6. สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริม
ประสมการณ์การเรียนรู้ภาษา เป็นเนื้อหา 5 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ

การอ่าน แบ่งหัวข้อเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่อง คือ

1. ความพร้อมในการอ่าน เป็นเนื้อหา 12 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
2. ข้อปฏิบัติในการอ่าน การใช้หนังสือ
การใช้มุมหนังสือหรือห้องสมุด เป็นเนื้อหา 12 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
3. การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ เป็นเนื้อหา 18 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ
4. ประมวลค่าและการใช้พจนานุกรม เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
5. ความรู้และการฝึกฝนทักษะเฉพาะ
เพื่อการอ่าน เป็นเนื้อหา 7 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
6. การอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลิน เป็นเนื้อหา 6 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ

การเขียน แบ่งหัวข้อเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่อง คือ

1. ความพร้อมในการเขียน เป็นเนื้อหา 8 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
2. ข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน เป็นเนื้อหา 5 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ
3. ความรู้และทักษะในการเขียน เป็นเนื้อหา 21 ข้อ แนวคิด 4 ข้อ

4. สิ่งที่ให้เขียน	เป็นเนื้อหา	9 ข้อ	แนวคิด	1 ข้อ
5. การเขียนเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้	เป็นเนื้อหา	4 ข้อ	แนวคิด	1 ข้อ
6. การเขียนเพื่อชีวิตประจำวัน	เป็นเนื้อหา	6 ข้อ	แนวคิด	1 ข้อ
7. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	เป็นเนื้อหา	10 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ
8. การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม	เป็นเนื้อหา	2 ข้อ	แนวคิด	2 ข้อ

ตอนที่ 3 การประเมินผลขั้นสุดท้าย

2. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกณฑ์การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็น เกณฑ์การแบ่งคะแนน และเกณฑ์การพิจารณาคะแนน

ตอนที่ 2 ตารางแสดงหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียน ประกอบด้วย

1. ข้อความทั่วไป ได้แก่ ส่วนแนะนำแบบเรียน

2. ตารางคะแนนแสดงหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ คะแนนเต็ม 1000 คะแนน มีเกณฑ์การแบ่งคะแนนแต่ละหัวข้อดังนี้

- ก. เนื้อหาวิชา คะแนนเต็ม 450 คะแนน แบ่งออกเป็น
- ความเหมาะสมทั่วไป 150 คะแนน มี 10 หัวข้อย่อย
 - การจัดแบ่งเนื้อหา 100 คะแนน มี 4 หัวข้อย่อย
 - ความยากง่ายของเนื้อหา 100 คะแนน มี 4 หัวข้อย่อย
 - การคำนึงถึงหลักจิตวิทยา 100 คะแนน มี 5 หัวข้อย่อย
- ข. วิธีการเขียน คะแนนเต็ม 300 คะแนน แบ่งออกเป็น
- ความเหมาะสมทั่วไป 150 คะแนน มี 6 หัวข้อย่อย

การสรุปบทเรียน	30	คะแนน	มี 3	หัวข้อย่อย
กิจกรรมท้ายบทและ				
แบบฝึกหัด	70	คะแนน	มี 7	หัวข้อย่อย
คู่มือครู	50	คะแนน	มี 5	หัวข้อย่อย
ค. การจัดทำรูปเล่ม	คะแนนเต็ม	250	คะแนน	แบ่งออกเป็น
รูปเล่ม	45	คะแนน	มี 3	หัวข้อย่อย
การพิมพ์	125	คะแนน	มี 8	หัวข้อย่อย
ภาพประกอบ	80	คะแนน	มี 8	หัวข้อย่อย

ตอนที่ 3 การประเมินผลขั้นสุดท้าย

ประชากร ประชากรที่ใช้ทำการวิจัยได้แก่ แบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขา 5 ชุด รวม 19 เล่ม ซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างขึ้น ระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2520 คือ

1. แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา จำนวน 3 เล่ม
2. แบบเรียนคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชาวเขา จำนวน 4 เล่ม
3. แบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา จำนวน 4 เล่ม
4. แบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชาวเขา จำนวน 4 เล่ม
5. แบบเรียนสุขศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขา จำนวน 4 เล่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด ผู้วิจัยแต่ละคนอ่านและพิจารณาแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม เล่มละ 3 ครั้งเป็นอย่างน้อย ครั้งแรกอ่านและพิจารณาตลอดทั้งเล่ม เพื่อศึกษารายละเอียดยกค่านเนื้อหาและแนวคิดของแบบเรียน ครั้งที่ 2 อ่านและพิจารณาเพื่อชี้ครอยคะแนนในตารางวิเคราะห์เนื้อหา

ครั้งที่ 3 อ่านและพิจารณาเพื่อทบทวนรอยคะแนนที่ให้ไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยไคนำผลการชี้รอยคะแนนของแต่ละคนมาพิจารณาและอภิปรายประกอบกับแบบเรียน เพื่อให้การชี้รอยคะแนนมีความแม่นยำมากขึ้น

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ผู้วิจัยแต่ละคนอ่านและพิจารณาแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม เล่มละ 3 ครั้ง เป็นอย่างน้อย ครั้งแรกอ่านและพิจารณาตลอดทั้งเล่ม เพื่อศึกษารายละเอียดทุกด้านของแบบเรียน ครั้งที่ 2 อ่านและพิจารณาเพื่อให้คะแนนในตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ครั้งที่ 3 อ่านและพิจารณาเพื่อทบทวนคะแนนที่ให้ไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยไคนำผลการให้คะแนนของแต่ละคนมาพิจารณาและอภิปรายประกอบกับแบบเรียน เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยของแบบเรียนแต่ละเล่ม

ในการพิจารณาและอภิปรายทั้งสองขั้นตอนนี้กล่าว ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยร่วมกันอภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียน เพื่อประเมินผลแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมผลการอภิปราย เพื่อประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ในด้านเนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียน เสนอผลการวิจัยในรูปของการบรรยาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย